

Innehållsförteckning

Förord 8

1. Lusten att söka kunskap 11

Möjligheter och hinder 13

2. Pedagogisk dokumentation 19

Att vidga seendet och skärpa hörseln 21

3. Dokumentationen i pedagogikens tjänst 27

Aktivitetspedagogiker 28

4. I händelsernas centrum 35

Kommunikation 36

Nycklar till våra minnen 38

Lärande pågår 44

5. Etik 57

6. Penna och papper 61

Metodik och teknik 62

7. Ljudinspelare 70

Metodik och teknik 70

8. Kamera 76

Metodik och teknik 76

9. Videokamera 81

Metodik och teknik 82

10. Dator 86

Metodik och teknik 87

11. Insiktens väg 90

På jakt efter kännetecken och ledtrådar 91

12. Pedagogiska konsekvenser 105

Initiativtagare och läroprocesser 106

Planering av verksamheten 109

Tid, rum och material 112

Litteraturförteckning 116

Register 119

Litteraturförteckning

- Barsotti A., D. – *som Robin Hoods pilbåge*. Stockholm: HLS Förlag, 1997
- Bjørkvold J.-A., *Sköldpaddans sång*. Stockholm: Runa Förlag, 1998
- Carlsen K. & Samuelson A. M., *Intryck och uttryck*. Stockholm: Runa Förlag, 1991
- Crafoord C., *Människan är en berättelse*. Finland: Natur och Kultur, 1994
- Danielsson H., *Video som språk & kommunikation*. Stockholm: Pedagogiska institutionen, Stockholms universitet, 1998
- Dahlberg G., Moss P. & Pence A., *Beyond Quality in Early Childhood Education and Care*. London, Philadelphia: Falmer Press, 1999
- Dahlberg G. & Lenz Taguchi H., *Förskola och skola – om två skilda traditioner och om visionen om en mötesplats*. Stockholm: HLS Förlag, 1994
- Droste M., *Bauhaus – Bauhaus arkiv*. Tyskland: 1991
- Dewey J., *The School and society*. New York: MacMillan Company, 1990
- Fischer U. & Leicht Madsen B., *Titta Här! En bok om barns uppmärksamhet*. Malmö: Liber, 1984
- Elfström I., m.fl. *Barn och naturvetenskap – upptäcka, utforska, lära*. Stockholm: Liber, 2008
- Fiske J., *Kommunikationsteorier*. Stockholm: Wahlström & Widstrand, 1998
- Furness A., *Vägar till matematiken*. Stockholm: Ekelunds, 1998
- Harman W., *Inspirationens ögonblick*. Kristianstad: Förlagshuset Hagaberg, 1987
- Isaksson B., *Lust att lära*. Stockholm: Utbildningsradion, 1996
- Jonstoj T. & Tolgraven Å., *En liten bok om att lyssna på små barn*. Stockholm: Utbildningsradion, 1995.
- Jonstoj T., *Kusin Vaken – Boken*, Sveriges Utbildningsradio, 2009
- Kennedy B., *Glasfåglar i molnen*. Stockholm: HLS Förlag, 1999
- Köhler E., *Aktivitetspedagogik*. Stockholm: Natur och Kultur, 1936
- Lenz Taguchi H., *Varför pedagogisk dokumentation?* Stockholm: HLS Förlag, 1997
- Lind U. & Åsén G. (red.), *En annan skola – elevers bilder av skolan som kunskapsrum och social arena*. Stockholm: HLS Förlag, 1999
- Lindahl M., *Lärande småbarn*. Lund: Studentlitteratur, 1998
- Lindqvist G., *Lekens möjligheter*. Lund: Studentlitteratur, 1996
- Lipschütz D., *Dynamisk pedagogik*. Stockholm: Wahlström & Widstrand, 2004
- Olofsson B. K., *De små mästarna*. Stockholm: HLS Förlag, 1996

- Nordin-Hultman E., *Pedagogiska miljöer och barns subjektskapande*. Stockholm: Liber, 2004
- Pramling Samuelsson I. & Lindahl M., *Att förstå det lilla barnets värld – med videons hjälp*. Stockholm: Liber, 1999
- Rinaldi C., ”Dokumentation och utvärdering – Vilket är sambandet?” I: Giudici C. & Rinaldi C. (red.), *Att göra lärandet synligt, barns lärande individuellt och i grupp*. Stockholm: Stockholms universitets förlag, 2006
- Rodari G., *Fantasins grammatik*. Göteborg: Bokförlaget Korpen, 1991
- Svedberg L. & Zaar M. (red.), *Boken om pedagogerna*. Stockholm: Liber, 1998
- Trageton A., *Lek med material*. Stockholm: Runa förlag, 1996
- Wallin K., *Reggio Emilia och de hundra språken*. Stockholm: Liber Utbildning, 1996
- Winnicott D. W., *Lek och verklighet*. Stockholm: Natur och Kultur, 1981
- Åberg A. & Lenz Taguchi H., *Lyssnandets pedagogik – etik och demokrati i pedagogiskt arbete*. Stockholm: Liber, 2005
- Åm E., *Leken ur barnets perspektiv*. Stockholm: Natur och Kultur, 1993
- Ödman M. (red.), *Om kreativitet och flow*. Stockholm: Brombergs, 1990

Litteratur-
förteckning

Rapporter & Skrifter

- Att erövra omvärlden, förslag till läroplan för förskolan*. Stockholm: Fritzes SOU 1997:157
- Berefelt (red.), *Barn och humor*. Stockholm; Centrum för barnkulturforskning, 1997
- Eliasson U., ”Bubbelgrubbel”. *Lärarnas tidning* 12/99
- Furness K. (red.), *Beslik – ett byggtema med små barn*. Stockholm: Hammarby Stadsdelsförvaltning, 1997a
- Furness K. (red.), *Livstecken – ett tekningsprojekt med små barn*. Stockholm: Hammarby stadsdelsförvaltning, 1997b
- Föredrag vid XI Nordiska förskollärarkongressen, Människan i ett föränderligt sambälle*. Uppsala, 1968
- Förskolan del 1, BU 1968*. Stockholm: SOU 1972:26
- Jord för växande*. Särtryck ur Barnomsorg och skolkommitténs betänkanden Växa i lärande (SOU 1997:21) och Att erövra omvärlden (SOU 1997:157). Skolverket, 1998
- Kjellander M., ”Från små köttbullar till ståtliga broar” *Att skärpa ögat*. *Modern Barndom* nr 2, 1995
- Lenz Taguchi H., ”Observation och dokumentation” *Att skärpa ögat*. *Modern Barndom* nr 2, 1995
- Lindström L., *Portföljmetoden som examinationsform*. *Didaktiska studier* 64. Stockholm: HLS förlag, 1997

117

- Läroplan för förskolan Lpfö 98*. Stockholm: Fritzes offentliga publikationer, 1998
- Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritids hemmet Lpo 94*. Stockholm: Fritzes offentliga publikationer, 1998
- Nestorzon P., *Digital Dokumentation*. Projektrapport, 1998
- Nordin Hultman E., ”Rummets budskap till barnen. Miljö och material. *Modern Barndom*, nr 3 1996
- Piltz-Maliks K. & Wehner-Godée C., *Andra länder Andra seder* (SoS 1994:17). Socialstyrelsen, 1994
- Rosén M., *Egen skapande utveckling*. Examensarbete: Lärarhögskolan i Stockholm, 1993
- Røtnes K., *Metode som erkennsens vei*. Oslo: Barnevernsakademiet i Oslo, Skriftsserie nr 3/89
- Sterner L., *Att använda pedagogisk dokumentation i skolan-Ett förhållningsätt inspirerat av förskolorna i Reggio Emilia*. Lärarhögskolan i Stockholm 2001
- Skolverket, *Förslag till förtydligande i läroplan för förskolan*. Stockholm: 2009

Videofilmer m.m.

- Att förstå det lilla barnets värld – med videons hjälp*. Liber. Producenter I. Pramling Samuelsson & M. Lindahl, 1999
- Att skärpa ögat*, Vecchi V., 1997
- Barns tankar i matematik*. Utbildningsradion. Producent M. Pollak, 1989
- Det är bara på låssas*. Utbildningsradion, serien Barns utveckling. Producent B. Sohlman, 1989
- Ett lekpedagogiskt arbetssätt*. Utbildningsradion. Producent B. Sohlman, 1992
- Jonstoj T., *Kusin Vaken – Skivan*. Stockholm: Utbildningsradion, 2009
- Lust att lära*. Utbildningsradion. Producent S. Forslund, 1996
- Skriva ett sätt att tänka*. Utbildningsradion, serien Barns utveckling. Producent M. Pollak, 1989

Radioprogram

- Att tappa tänder*. Utbildningsradion. Producent T. Jonstoj, 1992
- Matematik och demokrati*. Utbildningsradion, serien Barns utveckling, 1989

Internet

- www.korda.se
- www.reggioemilia.se
- www.reggiochildren.it